

[Thestrup.]

og den går aldrig ned under maksimalprisen, men når man ophæver maksimalprisen, så fremkommer varen i rigelige mængder og til billigere priser. Det er sandelig ikke maksimalpriser, reguleringer og kontrol fra regeringskontorer, der mangler i Østeuropa, men alligevel er der boligmangel dér, og boligstandarden er ringe. Det, der mangler, er konkurrence og privat initiativ.

Jeg skal dernæst sige lidt om den begrænsning, som forslagene indebærer for etagebyggeriet til udlejning.

Jeg er ikke i tvivl om, at der kan bygges således, at der kan udlejes til henholdsvis 76 kr., 70 kr. og 66 kr. pr. m², men er det alligevel klogt at gennemføre en sådan restriktion? Med den magt, den højttærede minister er udrustet med, kan han jo i de områder, hvor der er mangel på boliger, hindre et for kostbart byggeri, men hvorfor skal det hindres andre steder? Jeg er ganske sikker på, at forholdene hurtigt af sig selv vil medføre, at luksusbyggeriet bliver af et meget beskedent omfang, og når alt kommer til alt, har så ikke dette luksusbyggeri i et beskedent omfang en værdi? Her kan de nye ting prøves, nye ting, som måske kan bidrage til en højnelse af boligstandarden. Engang fandtes badeværelser og vandklosetter kun i luksuslejligheder. Nu er det en nødvendig del af enhver lejlighed — eller bør i alt fald være det. Det er denne låsen sig fast ved en bestemt boligstandard, som jeg er bange for. Det gælder her som så mange steder i livet, at stilstand er tilbagegang.

Jeg vil gerne her henlede opmærksomheden på de meget høje grundpriser, som det private byggeri her i Københavnsområdet må betale. Her er forholdet jo det, at det er kommunerne, der ejer de fleste ledige grunde, og de reserverer altid disse grunde til de sociale selskaber. Her ligger utvivlsomt en forklaring på den højere pris pr. m² for det private byggeris vedkommende, og det får mig til at sige, at det er

nødvendigt, at vi får gennemført en ændring i byggezoneloven, den ændring, som vi fra vor side har bedt om at få gennemført gennem længere tid.

Jeg skal dernæst sige lidt om parcelhuse eller enfamiliehuse.

Vi kan alle blive enige om, at det er den bedste boligform, og den boligform, som familierne — og navnlig familierne med børn — ville vælge, hvis de kunne vælge frit. Den giver den naturlige samling af familien; man bliver ikke ustandselig forstyrret af, hvad den, der bor ovenover, ved siden af eller nedenunder, foretager sig; man har i haven en fortræffelig fritidsbeskæftigelse, og så er man ejer med den følelse af sikkerhed og frihed, som det giver. Men den er dyrere end den lille lejlighed i etagebyggeriet. Er den da for dyr? Den er som sagt dyrere at bygge, men den giver til gengæld en opsparring helt ud over andre boligformer. Forholdet er i virkeligheden det, at den, der får sit eget parcelhus, sparer på de flygtige forbrugsgoder, på udenlandsrejser, på restaurationsbesøg, på biler. Samfundskønomisk er der ingen tvivl om denne beboelsesforms værdi, og her er det, jeg siger, at så er det mig en gåde, at vi ikke alle her i det høje ting kan blive enige om at arbejde for, at så mange som muligt bliver i stand til at få denne boligform.

Vi har så tit i de snart mange år, jeg har været med i boligforhandlingerne, talt om, hvor udmærket det i sin tid var, da tjenestemændenes lavestlønnede grupper fik en sådan løn, at de kunne bygge deres eget hus. Det gav dem en økonomisk og social standard langt højere end den, de før havde haft. Det, vi oplever i disse år efter krigen, er, at alle grupper af vor befolkning, og ikke mindst arbejderne, stiger i økonomisk standard, således at de får råd til at bygge deres eget hus. Og så spørger jeg: hvorfor vil man ikke give disse grupper mulighed for at få det? Det, den høje regering vil gøre, er nemlig om ikke at standse, så dog meget stærkt at begrænse parcelhusbyggeriet, det billige såvel som det dyre. De, der har råd,